

Karolina lista: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četril leta . . . 250
 Mesečno . . . 1—
Dunaj Avstrije: ---
 Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Imenitni ali oznanila
 se računajo po 12 v. in
 od 6 uradne početnice pri
 večkratnih oznanilih vsaki
 -- popust --
 „Straža“ izhaja v pos-
 deljak in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Boj za in proti miru.

Četverosporazum odgovarja Wilsonu. — Belgija piše Wilsonu. — Grčija se pritožuje pri Wilsonu. — Nemški cesar govori. — Trdnjava Galac pod težkim artilerijskim ognjem. — Ali bo Mackensen prodiral proti Odesi? — Rusi nameravajo novo ofenzivo. — Potop velike italijanske bojne ladje. — Pred velikimi boji na francoskem bojišču. — Bojevanje ob Ohridskem jezeru. — Sarrail prosi pomoči. — Četverosporazum namerava nova povzeta proti Turčiji.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 14. januarja.

Vzhodno bojišče.

Zahodno od Vadeni (južnozahodno od Galaca) so turške čete odbile ruski sunek; sicer pa v rumunski ravnini vsled slabega vremena nobenega posebnega vojnega delovanja. Južnozahodno od Herestrau so včeraj zjutraj bataljoni generala pl. Goldbacha v napadu, ki je sovražnika presenetil, zavzeli višino št. 704; v prostoru pri Tölgyesu vpešna podvzeta nemških oddelkov, ki so prizadela sovražniku težke izgube; dalje proti severu nič poročati.

Italijansko bojišče.

Mir.

Južnovzhodno bojišče.

Dne 11. jan. so deli treh francoskih polkov od vzhoda sem napadli avstro-ogrske postojanke na južnem koncu jezera Ohrida, toda francoski napad je bil odbit, pri čemer so sodelovali avstro-ogrski in bolgarski oddelki, ki so posegli v boj vzhodno od jezera. Včeraj zjutraj so napravile naše čete protinapad in so vrgle sovražnika nazaj čez Ceravo.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 14. januarja.

Francosko bojišče.

Razen živahnega artilerijskega ognja ob obeh straneh reke Somme je bilo na celi fronti vsled deževja in snega malenkostno vojno delovanje. Ponoči so bili na več mestih odbiti sunki patrolj.

Vzhodno bojišče.

Fronta bavarskega princa Leopolda: Nobenih bistvenih dogodkov.

Fronta nadvojvode Jožefa: V vzhodnih Karpatih so severno od Zlote Bystrice na več mestih udrli nemški grenadirji v rusko postojanko, so prizadeli sovražniku težke izgube in so se, kakor je bilo zaukazano, vrnili s plenom in vjetniki v lasno postojanko. Južno od ceste Oitoz je bila po sovražniku zasedena višina z naskokom zavzeta; 50 vjetnikov je padlo v napadalčeve roke.

Armadna skupina pl. Mackensa: Neugodne vremenske razmere so omejile vojno delovanje. Ruski sunek ob Seretu severozahodno od Brajle je bil odbit.

Macedonsko bojišče.

Med Vardarjem in jezerom Dojran je ostal sovražni napad proti našim postojankam južno od Stojkovega brezvspešen.

Sklicanje državnega zbora.

Desnica gosposke zbornice, katere predsednik je bil sedanji ministrski predsednik Clam-Martinic, je bila pod Stürgkhom glavna agitatorica, da se začne v Avstriji zopet ustavno življenje. Pri seji na-

čelnikov različnih strank, koja seja se je vršila dan pred Stürgkhovim pogrebom, je bil Clam-Martinic govornik vseh treh gosposkozborničnih skupin in je kot tak zahteval, da se skliče državni zbor, ali če to ni mogoče, vsaj delegacije.

Stürgkhov naslednik Körber je brzo premočil situacijo ter vzel glavnega predstavitelja gosposkozbornične skupne misli, da se zopet vpostavi ustava, v svoj kabinet. S tem se je izrekel Körber, da hoče zopet vladati s parlamentom.

Nemški Nationalverband se je že pri seji klubovih načelnikov izrekel le pogojno za parlament. Hotel je, kakor znano, da se pred sklicanjem parlamenta uresniči o zoktroajem in § 14 njihove najvažnejše zahteve, zadevajoče pravice vseh narodov v Avstriji in podlago mnogonarodne Avstrije, v njihovem smislu. Pod Körberjem, ki se je javno izrekel za rešitev vseh javnih zadev parlamentarnim putem, je takoj del nemškega Nationalverbanda nastopil proti njemu, najprej prikrito, nazadnje z odkritim vizirjem. Drugi del Nationalverbanda je pomirjeval, češ, Körber hoče le poskusiti s parlamentom in ako ne bo šlo, kar je itak v moči nemških nacionalcev, pa bo nastopil pot reform brez državnega zbora. Tudi mnogi poslanci izven Nationalverbanda niso Körberjevi ustavoljubnosti velike zaupali, ker so iz časnikarskih korespondenc, stoječih Körberju jako blizu, izhajale čudne novice, kompromitujoče parlament, n. pr. odiozna in neresnična novica o zvišanju dijet. Še bolj se je zdelo sumljivo intrigiranje med različnimi strankami potom novic iz istega vira.

Ko je nastopil Karel I. vladati in hotel imeti okoli sebe druge zaupnike, je padel Körber in prišel je Clam-Martinic. Da bo Clam-Martinic pošteno in odkrito delal na to, da se zopet začne pri nas ukinjeno državno življenje, je bilo od prvega dne njegove vladanja evidentno. Njegovi nazori se lahko odobrujejo ali obsojajo, toda mož je kavalir, ki s svojimi besedami ne zakriva tega, kar v resnici misli. Ker je videl, da so gospodje nemškega Nationalverbanda, posebno oni iz Češkega, glavni nasprotniki parlamenta, je skušal pridobiti njih zaupnike v svoj kabinet, kar se mu je tudi posrečilo. Dr. Urban in dr. Baernreither sedita v Clamovem kabinetu. S tem sta nemški Nationalverband in njemu sorodna levica gosposke zbornice kateksohen postala vladni stranki. Tudi na glavo krščansko-socialne stranke se je metalo laso, toda izučena po dogodkih Weißkirchnerjevega ministirovanja, se je stranka spretno izognila nastavljeni zanki ter ostala prosta. Nemški Nationalverband, ki je skrajja mislil, da bodo njega ministri kmalu ponosno jezдили čez smrtno polje stare ustave ter zasadili v novo dobo zmagovito zastavo nemške nadvlade v Avstriji, je že uvidel, da je postal žrtev svojega okornega vodstva in svoje velike politične neprevidnosti.

Pretekli teden se je namreč začel ministrski predsednik pogajati zaradi sklicanja parlamenta. — Najprej je povabil nemški Nationalverband kot edino vladno stranko in na to Češko zvezo kot najmočnejšo stranko sedanjega parlamenta. In tako stoji

sedaj Nationalverband pred alternativo, ali da dovoli sklicanje parlamenta, ne da bi se prej uresničile njegove zahteve, ali da povzroči krizo, ki bi se na to menda rešila v smislu, ki bi pomenil zanj še neugodnejšo situacijo, kakor je trenutna. V tej zagati zopet vabi krščanske socialce v vlado ter jim obeta poljedelskega ministra. Krščanski socialci še odklanjajo. Ali ostanejo trdni, je pri njih vihravem vodstvu negotovo.

Vprašanje parlamentarnega zasedanja je torej postalo zelo aktualno notranjepolitično vprašanje. Na izključeno, da še pride, predno se sestane parlament, do delnih ali temeljnih kabinetnih kriz. Zato ni gotovo, da bo državni zbor že kmalu sklican.

Jugoslovani si želimo državnega zbora kakor najhitreje. Drugi narodi imajo svoje zastopnike v kronske svetu, kjer lahko tolmačijo želje svojih narodov, mi jih nimamo. Naša edina tribuna, kjer lahko glasno in svobodno govorimo, je državni zbor. In da imamo mnogo povedati, je znano.

Boj za mir.

Kamen se je začel valiti in se ne bo tako hitro ustavil. Naša mirovna ponudba je spravila kamen v tek. Pri sovražnih narodih je utis naše mirovne ponudbe tako velik, da tudi njih bojabesni vladarji in državniki morajo govoriti o miru. Odkar smo zadnjič poročali o mirovnih pojavih, imamo zopet naznaniti nove pojave.

Četverosporazumov odgovor Wilsonu.

Odgovor, ki ga je četverosporazum na Wilsonovo mirovno spomenico z dne 19. decembra 1916 po ameriškem poslaniku v Parizu dne 10. januarja 1917 predložil Wilsonu, vsebuje te le glavne točke:

Četverosporazumovi zavezniki povdarjajo, da s ponosom soglašajo s plemenitimi nameni ameriške note, z vsemi željami se pridružujejo načrtu ustvariti zvezo narodov, ki bi naj zagotovila mir in pravičnost na svetu.

O prihodnjih pogodbah, ki bi naj zasigurala trajen mir, pa ni mogoče prej razpravljati, dokler se sedanji spor ne poravnava na zadovoljiv način. Mnenje zaveznikov pa je, da je nemogoče priti že danes do miru, ki bi jim zasigural, da se povzročene škode popravijo, vrne odvzeto ozemlje in dajejo jamščine, do katerih imajo pravico vsled napada, za katerega sta odgovorni osrednji velesili in čigar namen je bil uničiti varnost Evrope. Zavezniki so prepričani, da se ne bojujejo za sebične interese, marveč za varstvo neodvisnosti narodov, pravice in človeštva.

Z zadovoljstvom vzamejo na znanje, da ni ta ameriška nota glede izvora v nobeni zvezi z ono osrednjih velesil, nota namreč, katero je izročila vlada Združenih držav dne 18. decembra 1916. Ne dvomijo o tem, da se ameriška vlada ogiblje še celo doždevi, kakor da bi hotela tudi samo moralno podpirati odgovornega povzročitelja svetovnega spora.

Pregrehe Nemčije.

Pribito je sedaj kot zgodovinsko dejstvo, da sta Nemčija in Avstrija hoteli napasti, da si zasigurata

nadvlado v Evropi in svetovno nadvlado v gospodarskem oziru. Z napovedjo vojske, s takojšnjim kršenjem samostojnosti Belgije in Luksenburške in z namenom, kako se bojuje, je pokazala Nemčija, da sistematično zaničuje vsa temeljna človečanska načela in pravice malih držav. Čimbolj se je razvijal spor, tem bolj je postopanje osrednjih velesil in njenih zaveznic postajalo stalen zasmeh človečanstva in civilizacije. Ali je morda potrebno se spominjati grozot, ki so spremljale vpad v Belgijo in Srbijo? Brezobzirna uprava v zasedenih deželah, umor stolisotnih nedolžnih Armencev, barbarstva proti prebivalstvu v Sirmiji, napadi Zeppelinov na odprta mesta, uničenje poštnih parnikov in trgovskih ladij nepristranskih držav po podmorskih čolnih pojasnjuje docela predsedniku Wilsonu ugovor četverosporazumovih držav.

Vojni cilji četverosporazuma.

Vojni cilji četverosporazumovih držav so znani. Načelniki raznih vlad so jih že označili. Ti cilji v vseh podrobnostih z vsemi kompenzacijami in opravičenimi odškodninami za napravljeno škodo se bodo naznanili še le ob uri mirovni pogašanji. Civilizirani svet ve, da je v teh ciljih obseženo vse, kar je potrebno. V prvi vrsti se zahteva, da se zopet vpostavi Belgija, Srbija in Črnagora, da se izplača dolžna odškodnina, da se izprazni zasedeno ozemlje v Franciji, Rusiji in Rumuniji in sicer tako, da se popravi škoda; nadalje da se preuredi Evropa, da se da jamstvo za trajno vlado, ki temelji na spoštovanju narodnosti in pravice vseh majhnih in velikih narodov, da se s teritorialnimi pogodbami in mednarodnimi ureditvami meje na suhem in na morju zavarujejo zoper neopravičene napade. Vrniti se morajo dežele in ozemlja, ki so se poprej zaveznikom iztrgale s silo ali proti volji njih prebivalstva. Zahteva se osvobojenje Italijanov, Slovanov, Rumunov, Čehov in Slovakov od tujega gospodstva; osvobojenje ljudstev, ki so podvržena krvavemu trinoštvu Turčije; odstranitev turškega cesarstva iz Evrope, ker je brez dvoma tuje zahodni omiki. Nameni ruskega carja glede Poljske so jasni in objavljeni v oklicu, ki ga je poslal svojim armadam. Če zavezniki hočejo Evropo oprostiti nasilno poželjivega pruskega militarizma, seveda ni bil nikdar njih namen, kakor se je to trdilo, da bi hoteli uničiti nemške narode in doseči, da bi politično izgubili. Pred vsem hočejo zavezniki, da se mir zavaruje na podlagi svobode in pravice in neprekršljive zvestobe v mednarodnih obveznostih, ki je vedno prešinjala vlade Združenih držav Severne Amerike. Zavezniki, ki so glede dosege tega visokega cilja edini, so vsak posebej in vsi skupaj odločeni, delovati z vsemi silami in doprinesati vse žrtve, da spor dovedejo do zmagovitega konca, od katerega je po njihovem prepričanju odvisen ne samo lastni blagor in lastna dobrobit, marveč tudi bodočnost omike.

Belgija piše Wilsonu.

Nota belgijske vlade, katero je francoski ministrski predsednik Briand dne 10. jan. istočasno z odgovorom zavezniških vlad izročil poslaniku Združenih držav Severne Amerike, vsebuje te glavne točke:

Belgija ni imela istotako kakor četverosporazumove države nikoli načrtov si prisvojiti ali zavzeti tujega ozemlja. Način, kako je Nemčija postopala z belgijskim ljudstvom in še sedaj z njim postopa, pač ne dovoljuje, da bi se smelo smatrati, da bi Nemčija v bodočnosti varovala pravice manjših narodov, pravice, katere je, odkar je izbruhnila svetovna vojska, neprestano teptala z nogami.

Pred ultimatom je bilo stremljenje Belgije samo za tem, živeti z vsemi sosedi v dobrih odnosih. Izvrševala je s strogo lojalnostjo napram slehernemu svojo dolžnost, katero ji je nalagala nepristranost. Kako je pa bila poplačana od Nemčije za zaupanje, katero ji je izkazovala! Od dneva do dneva se je brez pravega vzroka kršila njena nepristranost, njeno ozemlje se je napadalo. Nemški državni kancelar je, ko je naznanil v nemški državni zbornici to kršenje pravic in pogodb, moral priznati nepravilnost takega dejanja in je obljubil, da hoče to krivico zopet popraviti.

Nemci niso, ko so zasedli belgijsko ozemlje, upoštevali haaske nagodbe; z ravno tako težkimi kakor samolastnimi obdačenji so uničili gospodarske vire dežele; namenoma so uničili industrije, porušili cela mesta, usmrtili precej veliko število prebivalstva, ali pa ga vtaknili v zapore. Še sedaj, ko glasno izražajo željo, da bi se napravilo konec vojnim grozotam, še sedaj si prizadevajo pomnožiti grozote zasedbe s tem, da so odgnali v sužnost na tisoče belgijskih delavcev. Belgija si strastno želi, da bi se napravilo konec nečuvnemu trpljenju belgijskega prebivalstva, toda Belgija bi mogla skleniti samo tak mir, ki bi ji vrnil popolno politično in gospodarsko neodvisnost, mir, ki bi zajamčil nedotaknjenost njene ozemlja in njenih afriških naselbin terbi istočasno pravično popravi storjene krivice in bi nudil za bodočnost sigurna jamstva. Ameriško ljudstvo je že od pričetka vojske doprinašalo vroče simpatije za tlačen belgijsko ljudstvo. To dejstvo vlija Belgiji upravičeno upanje, da bo pri končni ureditvi razmer po tej dolgi vojski zastavila vlada Združenih držav svoj glas v prilog belgijskemu narodu, tej nedolžni žrtvi nemških poželjenj, ter mu odkazala prostor, ki mu vsled njegove neomadeževane preteklosti, vsled hrabrosti čet, vsled zvestobe in časti, kakor tudi vsled odličnih delovnih vrlin pristoja med omikanimi narodi.

Grčija se pritožuje pri Wilsonu.

Iz Aten se uradno poroča, da se je Grčija obrnila s posebno noto na severnoameriškega predsednika Wilsona z zahvalo, da se Wilson s tako vnevo poteguje za dosego miru. Med vsemi nepristranskimi državami mora Grčija največ trpeti, kljub temu, da se je vedno pošteno in vneto trudila, da ostane strogo nepristranska. Grčija je eropana svoje mornarice in je skrbno popolnoma razorožena; raz-

burkana je po umetno izzvan vstaji, njeno ozemlje je zaprt za dovoz živih vsled česar predljudna nedolžnega prebivalstva tudi žanam in otrokom. Grčija bi se na vso moč trudila, podpirati plemenito stremljenje Wilsonovo, pa z enim delom vojskujočih se držav ne more občeavati, z drugim pa se ima rešiti izredne potežkoče. Želi, naj bi Wilsonovo mirovno podvzetje doseglo uspeh ter izjavlja svojo pripravljenost, da se v ugodnem trenutku udeleži akcije, ki bo privedla do stalnega mira, po katerem bodo zajamčene in zavarovane pravice in samostojnost vseh držav.

Nemški cesar govori.

Nemški cesar Viljem je dne 12. januarja izdal za nemški narod sledeči oklic:

„Nemškemu narodu! Naši sovražniki so odvrnili krinko. Najpoprej se z zasmehom in s hinavskimi besedami o ljubezni do svobode in o človečanstvu zavrnili našo mirovno ponudbo. V svojem odgovoru ameriškim Združenim državam so vrh tega izjavili svoje osvajaalne namene, kojih sramotnost se še povečuje z obrekljivo utemeljitvijo. Njihov cilj je vroči Nemčijo ob tla, razkosati naše zavezniške države in usuznjiti svobodo Evrope in morja pod tisti jarem, katerega sedaj s škripajočimi očmi nosi Grčija. Toda česar v 30 mesecih krvave borbe in brezvesnega gospodarskega boja niso mogli doseči, tega tudi v vsi bodočnosti ne bodo izvršili. Naše slavne zmage in železna volja, s katero je naš boreči se narod pred sovražnikom in doma prenašal vse težave in sile vojske, jamčijo za to, da se naša ljubljena domovina tudi v bodoče nima ničesar bati.

Svetloplameteča ogorčenost in sveta jeza bosta podvojili moč vsakega nemškega moža in žene, naj si posvečuje svojo moč boju ali delu ali pa požrtvovalnemu trpljenju. Bog, ki je tega krasnega duha svobode vcepil v srce našega hrabrega naroda, bo nam in našim zvestim, v boju preizkušanim zaveznikom tudi dal popolno zmago nad sovražno gospodstvaželjnostjo in uničevalno besnostjo.“

Viljem I. R.

Mir se mora izsiliti.

Nemški listi poročajo, da je na nekem zborovanju v Porenju rekel govornik, da se mora mir, o katerem nočejo naši sovražniki razpravljati, izsiliti. — Poslanec, ki se je vrnil s fronte, je izjavil, da so nemški vojaki, ker četverosporazum odklanja mirovno ponudbo, pripravljeni bariti se do skrajnosti.

Rumunsko bojišče.

Na dveh odsekih se vršijo v Rumuniji hudi boji: v gorovju severno od Iradjave Focsani in pri trdnjavi Galac ob Donavi.

V prostoru pri mestu Ocena v Moldavi (vzhodno od mesta Czik-Sereda) se vršijo krvavi boji. Naši silije proti reki Seret, Rusi pa se krčevito branijo ker vedo, da, ako naši proderejo do Sereta, se morajo ruske čete umakniti tudi iz bukovinskih Kar-

LISTEK

Beli kruh.

Spisal Jos. Stariha.

Natiho je stopil Mihec v nizko sobo, po prstih. Komaj se je zagnala prva svetloba skozi prekrizano okence, ledva se je razločevala v kotu stara, črviva postelja, ki je na njej ležala bolna mati.

Mihec je star komaj 14 let, za svoja leta nekam predroben, preotročji. A njegove velike sivkaste oči kažejo mnogo razuma in dušne razvitosti.

— Kako Vam je danes, mati?

Mati se dvigne nekoliko v postelji, izpod odeje se prikaže suha drobna roka z napetimi črnimi žilami, v ruto zavita bleda glava se trudno obrne tja proti durim, nenavadno odprte oči obvide na Mihecu, kakor bi ga hotelo pobožati. Bledosivkasti pramen svetlobni pade v tem hipu na nje ozke, bledikaste ustnice.

— Odpri za hipec okno, Mihec — tako nekam tesno in zagatno je danes tukaj — že od polnoči dalje diham težko — kakor bi manjkalo zraka!

Mihec odpre, svež curek hladnega aprilskega zraka se razlije po ozkem prostoru, se privije tja do bolnice. Zeljno se odprejo usta, v velikih požirkih srkajo zrak, kakor bi bil sladka pijača. A hipoma se zapro in se stisnejo — preveč je bilo naenkrat — prsi so tako trudne, glava težka, da se mora zopet nasloniti na skromno nizko blazino. Oči zamiže, trepalnice nad njimi podrtvevajo.

Mihec sede na slamnati stol tik postelje in čaka. Čaka, da se zopet odpro te skrbne oči, da se zopet začno premikati te ustnice. Zamisli se v še nedavno prošle čase. Kako so vsi trije, mati, on in pa

starejši brat, delali vsi za enega, eden za vse, da je bilo njih malo posestvice vzgled drugim v vasi in okolici. Res je bilo, samo nekoliko njivic, a te so bile obdelane skrbno, na njih je rastle kakor iz vode in jeseni je bila vselej lepa in prijetna, ni se bala pogledati zimi v oči. Res je bila v hlevu edina kravica in dvoje koz, a žival ni kazala reber, vsakdo je smel stopiti v ta vedno snažni, vedno skrbno prežračen prostor, kmet in gospod. Še nekoliko let in vse bi se povzdignilo, posestvice bi lahko redilo tudi obilnejšo družinico. V hišo bi prišla morda nevesta, ki bi še kaj prinesla seboj, in Mihec bi veselo delal še dalje pri hiši in ob košnji bi pel in žvižgal. brezskrbno kakor ščinkovec na jablani za hišo. Tako pa — tako pa — hipoma je voz zavozil v jarek in obtičal v njem, kakor bi bil visoko naložen s težkim kamenjem, kakor bi blato segalo čez kolosa. — Kaj se je zgodilo? — Ko so se bile razpeljale prve penice na vrtu in se preletavale od grma do grma, ko je sijalo sonce najžarnejše in stalo najvišje, ko je bil ves svet v svetlobi in čudoviti prelesti, tedaj je moral oditi brat Andrej. Zadonela je trobenta po vseh daljnih deželah, nje glas se je raznesel na vse štiri vetrove in je dospel tudi do njih koč. — Kakor bi bil pribučal veter in zmajal zidove in ogle. — Kakor bi bilo privrelo kipeče morje do nizkih začrnelih sten in jih izpodneslo. — Za tem glasom je odšel Andrej in se ni še vrnil. Sama sta z materjo spravila jeseni poljske pridelke, sama pozneje prežila dolge večere pri brleči luči in pri ugašujočem ognju na nizkem ognjišču. A še je šlo — še je šlo — tudi državna podpora je nekaj zalegla — toda sedaj, sedaj. — Kaj bo iz tega! — Mati je legla že okoli novega leta. Od začetka je semtertja še vstala, a kmalu jo je bilo pollačilo, da je niso noge več prav nosile. Črv. ki se je zajedel v nje telo, je razrival dalje in Mihecu je z vsakim dnem raslo spoznanje, da bo ta črv kmalu razdejal zadnje ostanke, in da

bodo nekega dne nenadoma za večno ugasnile materine dobre oči, oledenela nje skrbna roka. In potem? — Potem?

Zunaj je rastle dan, velike zelene lišče so se razgrinjale po daljnih travnikih in njivah, v ozadiju je črnel gozd. A daleč naokoli nobenega drugega življenja, semtertja voz s suhim živinčetom in poleg njega osivel starec, nekoliko žensk in otrok. Vse se pregiblje nekam trudno, kakor bi prihajalo iz drugih in nepoznatih krajev, kjer je drugačno življenje, koder ni petja in cvetja, kjer ni krilatih ptic in ne pisanih metuljev, kjer ni žuborečih studencev in ne senenatih lok. Vse drugače kakor nekdanje — in nekdanje življenje tako daleč, tako daleč, kakor bi bila samo pravljiča, kakor bi se ne živelo nikdar.

Velike Miheceve oči se širijo — njegove prsi so pretesne, da bi vzdržale toliko nenadno pojavljajočih se čuvstev. — Kratek sunek pretrese njegovo telo — oči se zamegle in nevzdržno se vlijejo solze in padajo na materino blede roko.

Materine oči se odpro in takoj poljubijo sina. — Začutila sem toploto tvojih solz na svoji roki, Mihec. — Ne jokaj, stari Bog še živi — le nanj misli, koder boš hodil in pri vsem, kar boš delal in lahko ti bude. — Oh, kako čudovite sanje sem imela proti jutru. Sredi velikega vrta sem se izprehajala. Povsod naokoli je cvetelo in dehtelo na tisoče cvetic, po zlatorumenem grmovju se je preletalo nebroj prepevaajočih ptic, njih srebrne peroti so se svetile v solnčnih žarkih, da je kar jemalo vid. In tako prijetno topilo, tako udobno je bilo, da so bile prsi lahke, kakor puh — ničesar ni pogrešalo srce, vsega je imelo dovolj. — Tudi on, tudi Andrej, je bil z menoj na tem vrtu, za klobukom je imel šop najlepših cvetic in druge, rastoče cvetice so se ga opletale visoko gori do prsi. — In roko v roki sva hodila. — Prekratke so bile sanje, prehitro sem se zbudila. — In prsi so bile zopet težke in tesne, lovile so zrak.“

patov. Trdnjava Galac je pod hudim ognjem naših težkih topov. Turške čete so dne 12. januarja za-
hodno od mesta zavzele važno postojanko Mihalea.
Vojni poročevalci sodijo, da bo Galac že v nekaterih
dneh padel.

Trdnjava Galac pod težkim topov- skim ognjem

Nase čete prodirajo v Rumuniji vedno dalje v
smerni proti severu in vzhodu. Trdnjava Galac je
pod srditim ognjem naših težkih topov. Ker je sovra-
žnik pri Foesaniju in ob izlivu reke Buzuze vržen že
čez reko Seret, je skoro izključeno, da bi tostran Se-
reta prišlo do kake večje bitke. Sovražne patrolje si-
cer tukaj pa tam skušajo poizvedovati o moči naše
armade, pa brez uspeha.

Mackensenova armada proti Odesi?

List „Tagesanzeiger“ piše, da so naše čete ru-
munske ozemlje od Bukarešta do Sereta v dolžini
200 km zasedle v petih tednih. Od Bukarešte do Se-
reta je tako daleč, kakor od Sereta do Odesa. Ni iz-
ključeno, da bi Mackensen s svojo armado ne pro-
diral proti Odesi.

Pred veliko bitko v dolini reke Seret.

Švicarski listi poročajo iz Londona, da se bo
prihodnje dni razvila v dolini reke Seret večja bit-
ka, ki bo zelo velike važnosti. Severovzhodno od
Brajele grozi Mackensenova armada obkoliti tamošnje
rusko-rumunsko armado. Iz položaja je razvidno, da
je treba levemu krilu Mackensenove armade dati le-
povelje za prodiranje in s tem se začena nevarnost
za Ruse in Rumune.

Bog rumunske kraljevske družine.

Ruski listi poročajo, da se rumunski kralj v
mestu Jassy nikakor ne čuti več varnega in bo pre-
selil svoj stan v Odeso. Francoski listi pa poročajo,
da se bo rumunski kralj preselil na Francosko.

Rusko bojišče.

Na ruski fronti se vršijo večji boji v severno-
zahodnem rumunskem in v bukovinskem obmejnem
gorovju in boji na skrajnem severu med Naroškim
jezerom in Rigo. Ruska ofenziva proti nemškim pos-
tojankam je bila dosedaj brezuspešna. Govori se, da
nameravajo Rusi v kratkem začeti z velikopotezno of-
enzivo.

Ruska ofenziva na severu.

Poveljnik ruske armade na severu, general Ru-
ski, ima naročilo, da mora zopet zavzeti mesto Mi-
tava, ki je sedaj v nemških rokah.

Pred veliko rusko ofenzivo.

Petrograjski poročevalci italijanskega časnika
„Giornale d'Italia“ poročajo, da se je ruski armad-

Mihec si otrne solzo s plosko roko.
— V kuhinjo grem, da zakurim in pripravim
zajtrk, mati!

Bolnica se zgane.

— Čakaj — čakaj nekoliko! — Mihec. — Glej,
neko posebno poželenje se me je polastilo — rada bi
— samo še enkrat — samo še danes — Mihec, ali bi
šel na vas? — Rada bi — samo še danes — rada
bi si nadrobila — belega kruha v kavo — tako ra-
da bi —

— Kje naj dobim belega kruha, mati?

Bolnica nekoliko pomisli.

— In vendar bi ga rada — tako rada — Ne
zameri, Mihec!

— Že dolgo ni nikjer belega kruha, mati! —
Pa vendar poskusim, ako ga kje dobim, da se izpol-
ni Vaša želja — Na vas grem — do gospoda župni-
ka — do gospoda učitelja — do župana — morda —
morda mati!

Mihec skoči naglo kvišku in zapre narahlo du-
ri za seboj. Komaj stori nekoliko korakov, že se mu
vnovič vlijejo solze po mladih, zarjavelih licih.
— Belega kruha bi rada — belega kruha — to
so zadnje želje — zadnje — O Bog ne daj, da bi jo
izgubil tako hitro!

Mihec teče po ozki poljski poti, solze kapajo
nevzdržema — visoko gori nad ozelenelim žitom pa
kroži škrijanec v solnčnih žarkih svojo pomladno ve-
selo pesem.

Na koncu dolge ograje zagleda nizki vaški z-
vonik — tam zadaj je župnišče — tam notri je dobri
župnik.

Mihec teče in teče — da bi bil prej tam, da bi
bil prej zopet doma.

Zvonec na župnišču zazvoni. Mihec zaropoče

nemu vodstvu posrečilo, zaloge streliva tako pomno-
žiti, da se bo lahko v najbližjem času pričelo z veli-
ko ofenzivo, podobno Brusilovi ofenzivi leta 1916.
— Ruski vojni svet je v glavnem stanu nedavno skle-
nil, da se čim prej začne s to ofenzivo.

Italijansko bojišče.

Na italijanskem bojišču se vršijo živahni zra-
čni boji. Artilerija in infanterija na obeh straneh pa
čakata boljšega vremena.

„Regina Margherita“ se potopila.

Italijansko mornariško ministrstvo razglša,
da se je dne 11. decembra ponoči potopila italijanska
vojna ladja „Regina Margherita.“ Zadelala je ob mi-
no. Ladja je dobila v podladju veliko luknjo in se je
v nekaterih minutah potopila. Od 945 oseb, ki so se
nahajale na ladji, se je velika večina z ladjo vred
pogreznila na morskno dno. Rešilo se je samo 270
mož. Utonil je tudi poveljnik ladje in 14 častnikov.
Na potopljeni ladji je bil tudi general Bandini, po-
veljnik italijanskih čet v Albaniji.

Ojačen ogenj na italijanski fronti.

Iz Curiha se poroča, da se opaža zadnji čas
na avstrijsko-italijanski fronti močnejši artilerijski
ogonj, ki je v nekaterih odsekih posebno srdit.

Sneg in megla na italijanskem bojišču.

Na Krasu je večinoma megleno. Kadar se me-
gla razvleče, Italijani zopet streljajo s topovi na na-
še obrambne postojanke in na zadaj ležeče naprave
in na zveze. V Alpah leži debel sneg, megleno je;
operacije se zato nemogoče.

Francosko bojišče.

Ob Anceri se vršijo že teden dni hudi artilerij-
ski boji. Tudi ob Mozi, posebno na severni strani
Verduna, še boji niso ponehali. Francozi nastopajo
povsod napadalno. Nekateri listi so razbojnali vest,
da bo nemška armada udrla skozi Svico francoski
armadi za hrbet. Francija je odredila ob švicarski
meji obširne varnostne odredbe.

Pred velikimi boji ob Mozi?

„Novoje Vremja“ poroča iz Pariza: Na zapad-
ni fronti se vrši nova grupacija francosko-angleške
armade. Angleži so pričeli spravljati svoje topove iz
frente ob Sommi in Anceri v druge odseke. V Parizu
pričakujejo važnih odločitev v pokrajini ob Mozi.

Cetverosporazum se boji velike bitke pri Ypernu.

Iz Amsterdama se poroča: Nemci so pričeli v
odseku pri Ypernu zadnje čase živahnejše streljati
s topovi. Krogi cetverosporazuma sodijo, da se bodo
boji pri Ypernu razširili in zavzeli obseg bitke. Pri

na stopnicah. Odpro se gori bele duri in župnik po-
gleda na stopnice.

— A, ti si, Mihec? Kaj dobrega?
— Gospod župnik — košček belega kruha —
samo košček — mati bi ga rada podrobila v kavo —
samo še enkrat —

Župnik zmaje z glavo.
— Nimam belega kruha, sinko — časi so hudi
— rad bi dal — pomoz Bog!

— Saj sem vedel — zaščete Mihec — Mati bo
umrla, gospod župnik — tako čudna je ta njena že-
lja — ali ne bi stopili k njej pogledat?

— Pojdem, takoj pojdem, sinko. — Bog s te-
boj! —

— Gospod učitelj — košček belega kruha — le
košček — mati bi ga rada podrobila v kavo — sa-
mo še enkrat, pravi —

Učitelj sedi z družino pri mizi. Na mizi hlapi
iz malih skodelic dehteča kava, na sredi mize krož-
nik rumene polente.

— Nimam belega kruha, Mihec — to je naš
kruh sedaj — polenta — rad bi dal — za Boga rad.

Mihec se obrne in steče proti županovi hiši.
Tudi župan sedi pri zajtrku in Mihcu se zazdi, da
so njegova prej tako debela lica nekoliko uplahnila,
in da so mu lasje osiveli.

— Gospod župan — košček belega kruha —
samo košček — mati bi ga rada podrobila v kavo —
samo še enkrat, pravi —

— Nimam belega kruha, Mihec — kje naj ga
vzamem? — Kmalu ne bo več črnega, Mihec, razu-
meš — črnega — in potem bo župan kriv, da je že
vsega zmanjkalo in ljudje me bodo kamenali. — So
pa še ljudje, Mihec, ki ga imajo, pa ga ne dajo —
ali razumeš?

Župan potegne zamišljeno z desnico preko si-

Ypernu bodo Nemci poizkušali zadati Angležom
smrtni udarec in odločiti svetovno vojno.

Nemci skozi Svico proti Francoski?

List „Echo de Paris“ piše, da se je kljub raz-
nim, nemškimi zatrdilom bati, da bi nemška armada
ob primernem trenutku vdrla skozi Svico na Fran-
cosko. Francozi gradijo ob švicarski meji utrdbe, ži-
čne ovire in strelske jarke.

Strašne številke.

Iz Rotterdama poročajo: Vojški strokovnjaki
sodijo, da je bilo leta 1916 oddanih na angleško-nem-
ški fronti v Franciji 4 milijarde in 15 milijonov to-
povskih streliv, to je 11 milijonov streliv na dan!

Zivahno delovanje angleškega brodograja.

Rotterdamski trgovci so dobili privatna poro-
čila o izredno živahnem delovanju angleškega bro-
dograja. V Londonu prevladuje vtisk, da se angleško
brodograje pripravlja na obširno akcijo. V angleškem
mornariškem ministrstvu se vrše neprestano posve-
tovanja in tudi v vseh angleških vojnih pristaniščih
je izredno živahno.

Macedonsko bojišče.

Južno od Ohridskega jezera napada sovražnik
dan za dnevom našo tamošnje bojno črto. Severno od
Bitolja in ob Črni patroljni boji, ob Strumi pa arti-
lerijski ogonj.

Ugoden položaj pri Bitolju.

Kakor poroča bolgarski generalni štab, so bol-
garske čete v prostoru med jezeroma Ohrida in Pre-
spa dosegle lepe uspehe. Odvzele so sovražniku več
višinskih postojank.

Sarrail prosil pomoči.

Švicarski listi pišejo: General Sarrail zahteva
od četverosporazuma izdatne pomoči, da more nade-
l le prodirati v Srbijo in proti Bolgariji. Sarrailova
ofenziva pri Bitolju je ustavljena. Srbska armada je
imela toliko krvavih žrtev, da odslej sploh ne pride
več resno v poštev.

Turška bojišča.

Na turških bojiščih, tako ob Tigrisu kakor na
Kavkazu, se opaža zadnji čas živahnejše gibanje.
Večji boji z menjajočo se bojno srečo so se zadnji
čas vršili vzhodno od trdnjave Kut-el-Amara ob Ti-
grisu. Na četverosporazumovem vojnem svetu v Ri-
mu so baje sklenili, da se bo četverosporazum zopet
vrgel z veliko silo proti Turčiji.

Boji pri Kut-el-Amari.

Iz turškega uradnega poročila z dne 11. janu-

vih las in zre skozi okno na vrt. Nekaj težkega in
neznanege je v tem pogledu — skrb — strah —
groza —

Mihec teče proti domu — teče — teče — Sredi
pota doteče pismonoša.

— Za mater imam pismo, Mihec.

— Odkod?

— Z bojišča.

— Ali je pisal Andrej?

— Ni pisal Andrej — pravi pismonoša in se
ustavi.

Mihec pogleda onemu v oči, grozna slutnja ga
prešine.

— Kdo je pisal?

— Kaj hočeš, Mihec — tako je pač — na — le
vzemi ti pismo, bolje je, ako mater že naprej malo
pripraviš —

— Mater — ne, mati ne sme izvedeti —

Vzame pismo in ga prečita

— Andrej je mrtev — zadnje dni marca je pa-
del —

— Sem vedel — pripomni pismonoša. — Kaj
hočete — ni sam — oj, mnogo ima družbe!

Mihec vrti pismo v roki, pred očmi se mu dela
tema. Noge ga nočejo držati, sestri mora na trato ob
poti.

— Kako je materi? — vpraša pismonoša.

Mihec ga ne razume, topo strmi pred seboj v
tla.

Na vasi se v tem hipu oglasi zvon in ne dolgo
potem se privije izza ograje gručica ljudi, zvonček
zvončklja in zadaj stopa župnik in nese Mihčevi ma-
teri zadnji košček — belega kruha — zadnje sv. po-
potnico.

Proti poldnevu zazvoni vnovič pri cerkvi —
Mihec je sam na svetu — — —

arja je razvidno, da so Angleži po večdnevni artilerijski predpripravi dne 4. t. m. vzhodno od Kut-el-Amare (ob reki Tigris) napadli turške postojanke. Sovražniku se je posrečilo, da je zasedel nekaj turških postojank, a je bil kmalu nato po protinapadu vržen nazaj.

Politične vesti.

Se eno skupno ministrstvo. Kakor znano, imamo tri skupna (avstro-ogrsko) ministrstva: ministrstvo cesarske hiše ter zunanjih zadev, skupno finančno ministrstvo in vojno ministrstvo. Sedaj poročajo budimpeštanski listi, da bodo zadeve cesarske hiše zunanjemu ministrstvu odvzete in da bodo izročene novemu (četrtemu) skupnemu ministru. Za ministra cesarske hiše bo baje imenovan princ Konrad Hohenlohe.

Dr. Kramar in dr. Rašin sta bila na temelju obsodbe z dne 20. novembra 1916 sedaj izbrisana iz seznama državnih poslancev.

Cesarjev brat Maks v Črnigori. Cesarjev brat nadvojvoda Maks potuje sedaj po Črnigori in nadzira vojaške in civilne oblasti. Dne 10. januarja je bil v Podgorici, kjer je bil izvanredno prijazno sprejet. Ljudstvo ga je povsod prav prisrčno pozdravljalo. Iz Podgorice je nadvojvoda Maks odpotoval na Rijeku.

Novi vojni davki na Nemškem. Iz Berlina poročajo: Nemška vlada pripravlja nove velikopotezne davčne načrte, ki naj zvišajo državne dohodke za 6 do 7 milijard. Uveden bo najbrž tudi enkratni davek (oddaja, rekviriranje) na premoženja, ki bo znašal 1/2 do 1/3 imetja obdačenih oseb. Temu davku pa bodo podvržena le večja premoženja.

Naročevanje samo pondeljkeve „Straže“. Kdor hoče imeti „Stražo“ samo v pondeljek, si isto kakor dozdej, lahko naroči posebej. Naročnina se pošlje po poštni nakaznici na naslov: Upravništvo Pondeljkeve Straže v Mariboru. Ob strani naj napiše, ali je nov ali star naročnik, da ne bo pomot. Sama Pondeljkeva Straža stane za celo leto **K 3'20**; za pol leta **K 1'60**; za četrt leta **90 vin**.

Tedenske novice.

Cesarica pri slepcih. Cesarica Cita je dne 11. januarja na Dunaju obiskala zavod, na katerem se zdravijo v vojni oslepeli častniki in vojaki. Visoka gospa se je z vsakim posameznim častnikom in možem prijazno pogovarjala in ga tolažila.

Odlikovanje slovenskega vojnega kurata. O. g. Alojzij Rezman, vojni kurat pri 26. domobranskem pešpolku, je odlikovan z duhovniškimi zaslužnim križcem II. razreda na belo-rdečem traku.

† **O. Gothard Podgoršek.** Umrl je nenadoma po daljšem bolehanju v sredo, dne 10. t. m., ob 8. uri zjutraj, v frančiškanskem samostanu v Novem mestu na Kranjskem preč. g. o. Gothard Podgoršek, vodja novomeške deške ljudske šole, bivši gvardijan in definator, star 50 let. Pogreb je bil v petek, dne 12. t. m. Bil je vrl vzgojitelj mladine!

Odlikovanje usmiljenega brata. Cesar je podelil goriškemu usmiljenemu bratu Nikodemu Francu Lukežu za njegovo požrtvovalno delovanje pri strežbi ranjenih vojakov na fronti zlati zaslužni križec na traku hrabrostne kolažne.

Minister Höfer — generalni major. Cesar je imenoval ministra za prehrano Antona Höfer za generalnega majorja.

Dijaški kuhinji v Mariboru so darovali: F. S. Spindler, župnik, Sv. Jurij ob Pesnici, 15 K; Ivan Pajtlar, župnik v Sv. Rupertu v Slov. gor., 20 K; Hranilnica in posojilnica v Šmarju pri Jelšah, 50 K; družba v Narodnem domu v Mariboru po gospe Leopoldini Stelcer 8 K; Leopoldina Stelcer, hotelirka, Maribor, 10 K; dr. Ivan Klasinc, odvetnik v Gradcu, 10 K; Mohorjani v Ribnici na Pohorju, po g. A. Fišerju, 20 K; Anton Peršuh, c. in kr. vojni kurat, 15 K; Josip Pirnat, c. in kr. nadporočnik, 19 K; Martin Meško, župnik pri Kapeli, 15 K; dr. Franc Krulje, dekan v Laškem, 10 K; Franc Močnik, župnik pri Sv. Stefanu, 5 K; Franc Pečnik, župnik v Podgorju, 10 K; Alojz Šoba, župnik, Zdole pri Vidmu, 15 K; dr. Josip Georg, odvetnik, Šmarje p. Jelšah, 20 K; Rampre Franc, kaplan v Sevnici, 20 K; Rauter Jakob, župnik, Pilštajn, 12 K; Regvart Iv., trgovec, Pilštajn, 1 K; Štauffer Franc, učitelj, Pilštajn, 2 K; Strašek Anton, usnjak, Pilštajn, 2 K; neimenovan 6 K; četrto- in tretješolci c. kr. gimnazije v Mariboru po g. prof. Fr. Voglarju 61 K.

Davek na tovarnine in železniške karte. Vlada je izdala odredbo, po kateri se bo od 1. februarja 1917 naprej pobiral od tovarnine na železnicah nov davek, ki bo znašal 15% svote, ki jo je treba plačati za prevoz. Ako n. pr. plača kdo za pošiljatev blaga 50 K železniške prevoznine, se mu bo priračunalo 7

K 50 v davka. Kar se tiče prevoza oseb, se bo davek na osebne karte na glavnih progah zvišal od 12 do 20%; na postranskih progah od 6 do 10%; na ozkotirnih železnicah pa od 3 do 5%. Vlada računa, da bo ta novi davek nesel državi na leto okrog 300 milijonov K. Obenem je vlada za državne železnice osebne tarife (cene za vožnjo oseb) zvišala za 30%, v katerih je že vključen zvišani davek za osebne karte.

Gospodarske novice.

Popisovanje in oddaja masti in masla. Novo avstrijsko ministrstvo za ljudsko prehrano je izdalo naredbo, po kateri se določa popisovanje in oddaja svinjske masti (špeha, zaseke itd.) in surovega masla. (Več o tem v „Slovenskem Gospodarju“ z dne 18. t. m.)

Galica oskrbljena. Za vinogradnike bo gotovo vesela vest, če jim javimo, da je dobila Štajerska od vlade za leto 1917 60 vagonov bakrene galice in pet vagonov Bosna-Paste, kar popolnoma zadostuje za vse vinograde. Toliko se je je namreč porabilo pred vojsko povprečno vsako leto v deželi. Tudi žvepla je vsaj nekoliko zasiguranega. Razpečeval bo galico kakor lansko leto „Verband“ po okrajnih zastopih. Ker so se zlasti manjši vinogradniki, posebno v ptujskem okraju, pritoževali, da niso dobili od okrajnega zastopa naročene galice, jih opozorimo, da se po občinskih pravočasno prijavijo okrajnim zastopom. Če bi se kateremu odrekla galica, naj se takoj pritoži na deželni odbor ali na c. kr. Kmetijsko družbo.

Nadzorovalni urad za živila. C. kr. namestnik razglašal: Vlada je odredila ustanovitev lastnega oddelka, kateremu naj bo poverjeno zatiranje navijanja cen, oderušta z živili in verižne kupčije; ta oddelak, ki je pričel poslovati dne 2. t. m., sem ustanovil pod imenom „C. kr. nadzorovalni urad za promet z živili na Štajerskem“. Ta urad imanalogo, varovati koristi prebivalstva glede preskrbe z nepogrešljivimi potrebščinami, nadzorovati pravično razdelitev istih po primernih cenah in zagotoviti vsakomur, meščanu in kmetu, bogatemu in siromaku, visokemu in nizkemu ono množico istih, do katere imajo pravico po veljavnih predpisih in po izmeri dobavne možnosti. Krepko in z neupogljivo odločnostjo se bo nadalje ustavil mnogobrojnim nedostatom na polju prometa z živili, katerim je namen zadrževati zaloge, da bi se zvišale cene, nejednakomerno razdeljevanje živila, nepošteno in sebično nakupičevati zaloge pri posameznikih na stroške splošnosti in tako na zadnji način kaznivo spodkopavati v morilnem in vsiljenem nam boju odporno silo naše države, in bo vsako navijanje cen, vsako oderušta z živili in verižne kupčije brezobzirno udušilo. Da dosežemo zaželjeni uspeh, računam v dobro razumljeni koristi skupnosti na pošteno, dejansko sopomoč vsakega dobro mislečega in pozivam vse, ki so jim znana nedovoljena in nedopustna početja na polju prometa z živili, da to takoj naznani c. kr. nadzorovalnemu uradu za promet z živili na Štajerskem v Gradcu, Frauengasse št. 4, II. nadstropje, in imenuje vse okoliščine, ki omogočijo zasledovanje in kaznovanje krivcev.

Nov način za mletje ovs. Posrečilo se je sedaj priti do novega načina mletve ovs. za porabo kot moko v človeško hrano. Način je povsem enostaven. Pred mletvijo se oves namoči in zopet osuši, a nato pa se ga odda v pivovarne, da se mu tamkaj odstranijo luščine ter gre od tam naravnost v mlin. Upajo, da bo na ta način mogoče oves bolje izkoriščati in da bo dobljena moka mnogo boljša kot do sedaj. Dosedaj je bilo pri ovsenem kruhu mnogo ostrih ovsenih otrobov.

Banka kupila za 30.000.000 K lesa. Banka ogrskih lesnih trgovcev je kupila lesa v severno-ogrskih gozdovih, ki so last Koburžanov, za 30.000.000 K. Banka namerava ustanoviti vsled te kupčije lastno delniško družbo.

Razne novice.

Spartanska mati. Ko so nekemu Spartanu očitali bojzljivost, mu je mati rekla: „Slabo govoriš o tebi; popravi to in uniči ali te govoriče ali samega sebe!“

V enem dnevu zaslužil 7000 K. Dunajski trgovec Moric Schlesinger je kupil od tovarne Orlandini 76 velikih zavojev testenin za skupno ceno K 37.448. Dan pozneje je pa prodal vseh 76 zavojev vojaškemu dobavitelju Hermanu Gambel za 44.530 K. je torej zaslužil pri tej kupčiji v enem dnevu čez 7000 K. Kazensko sodišče je obsodilo Schlesingerja zaradi draženja na dva meseca zapora in 2000 kron denarne globe.

Dopisi.

Maribor. Prihodnjo soboto, dne 20. jan., med 9. in 11. uro, se bodo izdajale nove krušne karte. Podnajemniki morajo priti po svoje karte za živila v četrtek ali petek. Ako bodo prišle karte pravočasno, lahko pridejo podnajemniki po nje že od torka na

prej. V tem slučaju se bodo razdeljevale krušne karte v torek od št. 1—350, v sredo od št. 351—700, v četrtek od št. 701 do 1100, v petek pa od števil 1101 naprej.

Maribor. Mariborsko okrajno glavarstvo kot davčna oblast razglašal: V smislu člena 28, odst. 2, odredbe c. kr. finančnega ministrstva z dne 8. avg. 1916, drž. zak. št. 247, v svrhu izvršitve cesarske naredbe z dne 16. aprila 1916, drž. zak. št. 103, zadevajoče davek od vojnih dobičkov se s tem razglašal, da so izvlečki iz plačilnih nalogov o davku od vojnih dobičkov v času od 15. do 28. januarja 1917 razpoloženi pri davčni oblasti (c. kr. okrajno glavarstvo), pisarna števil 15, med uradnimi urami (od 8—12 dopoldne in od 2—5 popoldne) v javni vpogled. Ti izvlečki vsebujejo ime davkoplačevalca, njegov dohodek v vsakokratnem vojnem letu, dohodek mirovnega leta 1913, davku podvrženi višji dohodek in davek od vojnih dobičkov.

Tezno pri Mariboru. V naši občini se je v več hlevih pojavila kuga-slinovka. Oblast je izdala stroge varnostne odredbe.

Jarenina. Zopet se je jareninska župnija odzvala častno svoji domovinski dolžnosti. Za V. vojno posojilo so podpisali domoljubni Jareninčani izvanredno lepo svoto 128.600 K. In to samo pri šolskem vodstvu. Če pomislimo, da se je za zvonove odmerjeno denar 24.000 K tudi podpisal na peto vojno posojilo, da se je nadalje tudi na pošti pri poštni hranilnici in pri drugih denarnih zavodih podpisovalo, tedaj pač lahko rečemo, da je Jarenina podpisala na V. vojno posojilo blizu 200.000 K. Za tretji štajerski vojaški dan pa se je odposlalo po šolskem vodstvu 348 K 47 v. Bodi dovoljeno pripomniti, da je to tista Jarenina, ki je pretrpela ob izbruhu vojne mnogotarih preganjanj; saj so gotovi ljudje videli v vsakem Jareninčanu sumljivega, domovini nevarnega človeka.

St. Ilj v Slov. gor. Okrajno glavarstvo je dovolilo občanom Ceršak in Selnica, da smeje lastniki žita voziti vse vrste zrnja odslej tudi na Vizjakov mlin v Gornjih Črnišinah ob Muri, ker je pot v Kanizo in v Gersdorf radi kuge-slinovke zaprta.

Celje. Mestni magistrat razglašal, da morajo vsi lastniki psov naznaniti svoje pse najdalje do 15. februarja t. l. pri mestni policiji. Izvzeti so psi, ki še niso stari 4 mesece. Davek za pse bo znašal za leto 1917 15 K, za pse na verigi pa 10 K, za pse tujih oseb se bodo izdajale posebne znamke, veljavne za 3 mesece, katere bodo stale 4 K. Pasje znamke se bodo dobivale od 15. januarja do 15. februarja pri mestni blagajni. Zoper tozadevne prestopke je določena denarna globa od 2 do 20 K.

Celje. Celjsko c. kr. okrajno glavarstvo kot davčna oblast razglašal: V smislu člena 28, odst. 2, odredbe c. kr. finančnega ministrstva z dne 8. avg. 1916, drž. zak. št. 247, v svrhu izvršitve cesarske naredbe z dne 16. aprila 1916, drž. zak. št. 103, zadevajoče davek od vojnih dobičkov se s tem razglašal, da so izvlečki iz plačilnih nalogov o davku od vojnih dobičkov v času od 15. do 28. januarja 1917 med uradnimi urami razpoloženi v javni vpogled pri davčni oblasti v Celju, Roseggerring št. 12, 2. nadst. Ti izvlečki vsebujejo ime davkoplačevalca, njegov dohodek v vsakokratnem vojnem letu, dohodek mirovnega leta 1913, davku podvrženi višji dohodek in davek od vojnih dobičkov.

Mozirje. Nekaj žalostno poje mogočim C iz cerkvenega stolpa? Zakaj se ljudstvo zbira sredi trga? Zakaj otroci iz šole s črnimi zastavami okrašeni hite pred poštno poslopje? Zakaj z rosnimi očmi pogledujejo na hišo Goričarjevo? Zvon zapoje, 5 duhovnikov gre iz cerkve, iz Goričarjeve veže se zablješči srebrobela krsta. V njej počiva preblaga gospodična učiteljica Helena Goričar. Neizprosna smrt, kaj si storila? Svetlozorno mladost si pokosila, zgladnost preselila. Skrbno vzgojiteljico, ljubeznivo učiteljico si vzela. Imela je izredno krotke značaj, utrjen z vednim prizadevanjem. Od lastnega premagovanja in od poučevanja pogosto utrujena je še vedno obranjala svojo krotko milino. Zato spoštovana in ljubljena od otrok, čislana od odrastlih. Kot članica Marijine družbe učiteljic je zgladnostno živela. Natanko in z ljubeznijo se je udeleževala javnovskega življenja ter tako kot živ vzor svetila otrokom, mladenkam in drugim ljudem. Škoda, da ne svetli dalje časa. A upajmo, da zlasti mladina ne pozabi preblage in zgladnostne Lenke. Iz svojega čednostnega življenja je v težkih boleznih črpala pomoč in udanost. Že spomladi je njeno življenje radi škrlatice obviselo le na nitki. Potuhnjena bolezen se je na jesen povrnila. Za njo je prišla tuberkuloza. Mladostne moči so hitro pešale, duh pa je ostal svež in čil. Kakor jagne krotke je prenašala veliko trpljenje, krepila dušo z zgledi svetnikov in obilnimi milostmi. Žaluje in potrte starše je še sama tolažila in jih hotela razveseliti s tem, da je govorila o svoji prihodnji sreči in neminljivem veselju. Najbrže bo le res tako: njena duša je bila Bogu ljuba in da bi ji hudobija sveta ne izpridila srca, jo je angel miru prenesel ob novem letu v novo življenje. Že v mladosti se Bogu darovala, že v mladosti od Njega izbrana. Sožalje preblagim staršem in vsej rodbini so dejansko pokazali mnogobrojni udeleženci pri pogrebu.

Dobova. V preteklem letu je bilo rojenih le 44 otrok, mrličev je bilo ravno toliko, poročenih samo 6 parov. Tudi posledice vojske v župniji, katere šteje 2500 ljudi.